

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - REPUBLIKA E MAQEDONISE SË VERIUT
ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ARKIVI SHTETËROR I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

Бр.-Nr. 16-2781/1

28. 10. 2019 год.-viti
СКОПЈЕ - SHKUP

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО 2020 ГОДИНА

Октомври 2019

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА
ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО 2020 ГОДИНА

Согласно Законот за архивски материјал (Сл. весник на РМ, бр. 95/2012 и 41/2014, 72/15 и 148/15), согласно член 15 од Законот за инспекциски надзор (Сл. Весник на РМ, бр. бр. 50/2010; 162/2010; 157/2011, 147/2013, 41/2014, 33/2015, 193/15, 53/16, 11/18, 83/18 и 120/18), и врз основа на позитивното Мислење од Инспекцискиот совет, донесено на 136-тата седница одржана на 10.10.2019 година, под дел. бр. 15-797/3 од 10.10.2019 г. директорот на Државниот архив на Република Северна Македонија донесува:

ПРОГРАМА
за работа на Одделението за инспекциски надзор
во 2020 година

Општи одредби

Државниот архив на Република Северна Македонија е надлежен да врши инспекциски надзор врз архивското работење на имателите на јавен архивски и документарен материјал и врз канцелариското и архивското работење на имателите на приватен архивски и документарен материјал. Државниот архив презема и трајно чува јавен архивски материјал кој е сопственост на Република Северна Македонија и презема приватен архивски материјал преку откуп, донација, и на чување, за кој ќе оцени дека е од интерес за Република Северна Македонија.

Вовед

Одделението за инспекциски надзор е организациона единица во состав на Државниот архив на Република Северна Македонија и организациски припаѓа во Секторот за инспекциски надзор и заштита на архивски материјал кај имателите. Годишната Програма за работа на Одделението за инспекциски надзор е дел од општата годишна програма на Државниот архив, а се издвојува како посебна програма согласно член 15 од Законот за инспекциски надзор (Сл. Весник на РМ, бр. 50/2010; 162/2010; 157/2011, 147/2013...). Одделението за инспекциски надзор во моментот има 10 извршители од кои: 1 в.д.раководител на Одделение, 4 советници, 6 помлади соработници. Во 2020 година со вршење редовни и контролни инспекциски надзори ќе започне Катерина Васик, која ќе ги преземе надзорите за кои до сега беше надлежна раководителот Сузана Стамболиска.

Институционални надлежности

Согласно Законот за архивски материјал (Сл. весник на РМ, бр. 95/2012 и 41/2014, 72/15 и 148/15), Уредбата за канцелариско и архивско работење (Сл. Весник на Република Македонија бр 1/14) и Упатството за начинот и техниката на постапување со архивскиот и документарниот материјал во канцелариското и архивското работење (Сл. Весник на Република Македонија бр 99/14), Одделението за инспекциски надзор врши надзор врз архивското работење на имателите на јавен архивски и документарен материјал и врз канцелариското и архивското работење на имателите на приватен архивски и документарен материјал.

Мисија

Согласно програмските определби на Државниот архив и законските надлежности, Одделението за инспекциски надзор има за цел во наредниот период да врши инспекциски надзор пред се кај субјекти кои создаваат јавен архивски и документарен материјал, и тоа:

- Државен архив – инспектори во централниот дел, вршат приоритетен инспекциски надзор врз архивското работење кај државните органи и тоа: Претседател на РМ, Собрание на РМ, Влада на РМ, министерства, државни комисии, државни агенции, совети, судови, јавни установи и служби, јавни претпријатија, АД во државна сопственост, правни и физички лица на кои со закон им се доверени јавни овластувања. Освен надзорот кај иматели на јавен архивски материјал, инспекторите од централното одделение ќе вршат надзор врз канцелариското и архивското работење кај приватни правни лица за кои ќе е оценат дека се од интерес за РМ.
- Државен архив – инспектори за територијата на подрачните одделенија Скопје, Тетово, Охрид, Битола, Прилеп, Велес, Куманово, Штип и Струмица, вршат приоритетен надзор врз архивското работење на подрачните служби на министерствата и на другите државни органи, на основните судови, на единиците на локална самоуправа и на јавните претпријатија во нивна надлежност, како и врз канцелариското и архивското работење кај приватни правни лица на територијата на подрачните одделенија.

Визија

Одделението за инспекциски надзор има за цел во наредниот период да го подигне нивото на одговорност и почитувањето на законските норми во однос на чувањето и заштитата на архивскиот и документарниот материјал кај имателите.

Вредности на инспекциската служба

При вршењето на инспекцискиот надзор, Одделението за инспекциски надзор посебно води сметка за почитување на начелата за непристрасност, објективност, почитување на фундаменталните човекови права, како и ефикасност и економичност во работењето на инспекторите кои вршат надзор и контрола врз работењето на имателите на архивски материјал, со посебен акцент на одговорностите на имателите кои создаваат јавен архивски материјал кој согласно Законот за архивски материјал е во сопственост на Република Северна Македонија.

Појдовни основи за подготовка на Предлог-програмата

Годишната програма на Одделението за инспекциски надзор е подготвена согласно Законот за архивски материјал (Сл. Весник на Република Северна Македонија бр 95/12, 41/14, 72/15, 148/15, 169/15 и 53/16), Уредбата за канцелариско и

архивско работење (Сл. Весник на РСМ.бр. 1/14) и Упатството за начинот и техниката на постапување со архивскиот и документарниот материјал во канцелариското и архивското работење (Сл. Весник на РСМ.бр. 99/14), како и согласно член 15 од Законот за инспекциски надзор (Сл. Весник на РСМ, бр. 50/2010; 162/2010; 157/2011 и 147/2013...). Во изработката на Годишната програма беа земени предвид и реализираните надзори во претходниот период, предлог мерките кај субјектите на надзор и најчесто детектираните ризични точки и слабости кај имателите на архивски материјал. Врз основа на тие податоци и анализи се предлагаат дејностите кои ќе бидат покриени со надзори во 2020 година.

Цели кои треба да се остварат со инспекцискиот надзор

Одделението за инспекциски надзор има за цел преку инспекцискиот надзор да го подигне нивото на одговорност и почитувањето на законските норми во однос на чувањето и заштитата на архивскиот и документарниот материјал кај имателите и да создаде предуслови за преземање на архивскиот материјал од имателите во Државниот архив на трајно чување, како и да обезбеди достапност на архивскиот материјал во јавноста (со почитување на роковите за достапност) за историски истражувања и за остварување на одредени граѓански права (остварување на пензиски права, имотно-правни односи и сл.).

Анализа на очекувана состојба во областа на инспекцискиот надзор

Инспекцискиот надзор врз архивското работење кај имателите на јавен архивски материјал и врз канцелариското и архивското работење кај имателите на приватен архивски материјал е значаен заради избегнување на ризиците од неприменување на законските прописи кои го регулираат архивското работење и тоа чување на архивскиот и документарниот материјал во услови определени со законските и подзаконските акти и негово предавање во Државниот архив во изворна форма. Во текот на 2020 година, инспекторот од централното одделение при ДАРСМ ќе изврши контролни надзори во највисокиот државен органи, и тоа: Претседател на РСМ, агенции, клиника. Кај овие субјекти на надзор реализирани се редовни надзори во претходниот период и кај сите се донесени решенија со предлог мерки. Поради обемот на обврските кои им беа дадени со предлог мерки и подолгите рокови за извршување на истите (од 6 до 12 месеци), како и следењето на субјектите со стручна помош и едукација при извршувањето на предлог мерките, очекуваме сите субјекти на надзор да постапат во целост по предлог мерките. Во 2020 година ќе бидат реализирани редовни и контролни надзори и во заводи, здравствени институти, државни комисии, спортски федерации и др.

Во подрачните одделенија каде што се врши редовен инспекциски надзор (Велес, Струмица) ќе бидат извршени контролни надзори кај субјектите кај кои не е завршена постапката, и ќе се отпочнат надзори во здравствената, во образовната дејност како и културната дејност, труд и социјала што ги покриваат подрачните служби на ДАРСМ. Во подрачните одделенија на ДАРСМ (Куманово, Тетово, Охрид) ќе бидат покриени локална самоуправа, здравствената дејност, правосудните органи, образовна и културна дејност. Подрачното одделение Штип кое пократок период нема инспектор ќе продолжат да работат на областите кои

најдолг период не биле предмет на надзор за архивско работење, и тоа: правосудство, здравство и локална самоуправа. Во подрачните одделенија на ДАРСМ (Скопје, Прилеп) ќе се извршат инспекциски надзори од областа на локалната самоуправа, здравство, подрачните министерства на општините, јавните претпријатија и сл. Исто така во подрачните одделенија се очекува поголем обем на донесени решенија со предлог мерки, поради фактот што подолго време не бил извршуван инспекциски надзор кај субјектите што се во нивна надлежност.

Во Одделение Битола инспекторот за архивски материјал користи породилно отсуство, затоа дополнително во текот на 2020 год ќе Ви биде доставена Програмата за работа за Одделение Битола.

Дефинирање на ризични области

Државниот архив на Република Северна Македонија преку Одделението за инспекциски надзор врши приоритетен инспекциски надзор кај иматели на јавен архивски материјал (државни органи, јавни институции) кој согласно Законот за архивски материјал е дефиниран како сопственост на Република Северна Македонија. Најчести пропусти во работењето кај имателите на архивски материјал се регистрирани во однос на непочитувањето на обврската за одбирање на архивскиот од документарниот материјал, како и евидентирањето на материјалот од трајна историска вредност, кој по 20 години од неговото создавање се предава на трајно чување во Државниот архив. Затоа во текот на инспекциските надзори посебен акцент се става на овој сегмент од работењето на имателите на архивски материјал.

Идентификување и утврдување на ризикот

Според досегашните искуства од работата на Одделението за инспекциски надзор и условите во кои се извршува инспекцискиот надзор, најчести пропусти во работењето кај имателите на архивски материјал се регистрирани во однос на непочитувањето на обврската за одбирање на архивскиот од документарниот материјал и негово евидентирање, како и обврската за чување на архивскиот материјал во соодветна просторија обезбедена од неовластен пристап и опремена со технички средства за безбедно чување на документите.

Сложеност на инспекцискиот надзор

Државниот архив на Република Северна Македонија определи 6 коефициенти на сложеност според следните категории: број на субјекти кои се предмет на надзорот, време потребно за вршење на надзорот и износ на глобата.

Коефициентите на сложеност на инспекцискиот надзор ги имаат следните вредности:

- Q1 - со вредност 5.
- Q2 - со вредност 6.
- Q3 - со вредност 7.
- Q4 - со вредност 8.
- Q5 - со вредност 9.

- Q6 – со вредност 10.

Пресметката на вредноста на коефициентите на сложеност се прави според следната табела:

Број на субјекти врз кои се врши инспекциски надзор (од 18 до 20)	Број на субјекти врз кои се врши инспекциски надзор (од 21 до 25)	Време потребно за извршување на надзорот (2-3) часа	Време потребно за извршување на надзорот (4-8) часа	Висина на предвидена та глоба (од 500 до 1.000 евра)	Висина на предвидена та глоба (од 1.000 до 2.000 евра)
Q1 = 5	Q2 = 6	Q3 = 7	Q4 = 8	Q5 = 9	Q6 = 10

Критериуми за идентификување субјекти на инспекциски надзор

Согласно Законот за архивски материјал, Државниот архив има надлежност да врши инспекциски надзор врз архивското работење на имателите на јавен архивски и документарен материјал и врз канцелариското и архивското работење на имателите на приватен архивски и документарен материјал. Бидејќи основна цел на Државниот архив е да го презема и трајно да го чува јавниот архивски материјал кој е сопственост на Република Северна Македонија, како и да презема приватен архивски материјал за кој ќе оцени дека е од интерес за Република Северна Македонија, инспекцискиот надзор на Државниот архив се врши приоритетно кај државните органи и кај јавните институции, и тоа:

- Државен архив – инспектори во централниот дел, вршат инспекциски надзор врз архивското работење кај државните органи и тоа: Претседател на РСМ, Собрание на РСМ, Влада на РСМ, министерства, државни комисии, државни агенции, совети, судови, јавни установи и служби, јавни претпријатија, АД во државна сопственост, правни и физички лица на кои со закон им се доверени јавни овластувања и врши надзор врз канцелариското и архивското работење кај приватни правни лица од интерес за РМ. Во 2020 година, инспекторот од централното одделение при ДАРСМ ќе изврши контролни надзори во највисокиот државен орган, Претседател на РСМ, потоа клиниките во клиничкиот центар “Мајка Тереза“, како и институтите при медицинскиот факултет, агенции.
- Државен архив – инспектори за територијата на подрачните одделенија Скопје, Тетово, Охрид, Битола, Прилеп, Велес, Куманово, Штип и Струмица, вршат надзор врз архивското работење на подрачните служби на министерствата и на другите државни органи, на основните судови, на

единиците на локална самоуправа и на јавните претпријатија во нивна надлежност, образовна и културна дејност, социјална дејност, како и врз канцелариското и архивското работење кај приватни правни лица на територијата на подрачните одделенија. Во подрачните одделенија Велес, Струмица и Штип ќе бидат извршени контролни надзори кај субјектите кај кои не е завршена постапката и ќе се отпочнат надзори во здравствената, во образовната и културната дејност, социјална дејност и во правосудните органи што ги покриваат подрачните служби на ДАРСМ. Во подрачните одделенија Куманово, Тетово и Охрид ќе бидат покриени локална самоуправа, здравствената дејност, образовната и културната дејност и правосудните органи. Подрачните одделенија Скопје, Битола и Прилеп ќе вршат контролни надзори во правосудство, здравство, редовни локална самоуправа, образовна и културна дејност, социјална дејност.

План на минимални квантитативни цели

Основна цел на инспекцискиот надзор на инспекторите од Одделението за инспекциски надзор кај имателите на јавен архивски материјал е да контролира дали имателите на архивски и документарен материјал ги почитуваат законските обврски согласно Законот за архивски материјал, и тоа:

- Дали се донесени планови на архивски знаци, и листи на архивски и на документарен материјал за кои е добиена согласност од Државниот архив (согласно чл. 21, од Законот за архивски материјал);
- Дали се врши тековно одбирање на архивскиот од документарниот материјал, што се евидентира со опис и попис и се доставува во Државниот архив (согласно чл. 19 од Законот за архивски материјал);
- Дали се чуваат архивскиот и документарниот материјал во изворна форма и дали се обезбедува нивна заштита од оштетување, исчезнување или уништување (согласно чл. 19 од Законот за архивски материјал);
- Дали се врши предавање на архивскиот материјал во Државниот архив во законскиот рок (согласно чл. 19 од Законот за архивски материјал); и
- Дали се почитуваат другите обврски на имателите на архивски материјал, предвидени со одредбите од чл. 19 до чл. 29 од Законот за архивски материјал.

Кај имателите на приватен архивски и документарен материјал, инспекцискиот надзор се врши согласно член 32 од Законот за архивски материјал, според кој имателите на приватен архивски и документарен материјал се должни да водат основна или сопствена евиденција за архивскиот и документарниот материјал, да донесат план на архивски знаци со листа на архивски и документарен материјал, да вршат тековно одбирање на архивскиот од документарниот материјал и да го чуваат трајно архивскиот материјал согласно со овој закон, а имателите на приватен архивски материјал кои имаат до 49 вработени се должни да донесат план

на архивски знаци со листа на архивски и документарен материјал, доколку имаат архивски материјал и да го чуваат трајно архивскиот материјал.

Со Законот за архивски материјал предвидени се следните прекршочни одредби:

- Глоба од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното или службеното лице кај имателот на јавен архивски и документарен материјал, доколку не ги почитува обрските предвидени со овој закон (член 64);
- Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице кое има над 49 вработени, ако е имател на приватен архивски и документарен материјал, доколку не ги почитува обрските предвидени со овој закон (член 65);
- Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице кое има до 49 вработени, ако е имател на приватен архивски и документарен материјал, доколку не ги почитува обрските предвидени со овој закон (член 65);
- Глоба во износ од 30% од одмерената глоба на правното лице имател на приватен архивски и документарен материјал ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице доколку не ги почитува обрските предвидени со овој закон (член 65);

Точки изложени на ризик

Според досегашните искуства од работата на Одделението за инспекциски надзор и условите во кои се извршува инспекцискиот надзор, најчести пропусти во работењето кај имателите на архивски материјал се регистрирани во однос на непочитувањето на обврската за одбирање на архивскиот од документарниот материјал.

Нови мерки за поддршка на реализацијата на програмата

Државниот архив предвидува зајакнување на инспекциската служба преку обезбедување на техничка поддршка (компјутери, интернет конекција во подрачните одделенија и сл.) на кои е тешко да се одговори заради ограничените средства во буџетот на Државниот архив. Предвидено е оваа година во Одделението Штип да се назначи инспектор за да се покрие територијално инспекцискиот надзор на имателите на архивски материјал.

Начин на следење и оценување на реализацијата на програмата

Одделението за инспекциски надзор ќе ја следи реализацијата на програмата преку следните критериуми: број на извршени надзори согласно Годишната програма и кварталните планови за работа на секој инспектор посебно, број на донесени записници од извршените надзори, број на донесени решенија со

предлог мерки и број на заклучоци за прекинување на постапка, како и број на контролни надзори извршени врз основа на донесените решенија.

Спроведување на Програмата за 2020 година на Одделението за инспекциски надзор

Со Програмата за работа на Одделението за инспекциски надзор за 2020, Државниот архив на Република Северна Македонија предвидува од 50 до 80 инспекциски надзори по инспектор во зависност од коефициентите на сложеност. Надзор ќе вршат следните инспектори:

- **Катерина Васик**, в.драководител на Одделение за инспекциски надзор, помлад инспектор во централното одделение на Државниот архив, ќе врши надзор врз архивското работење во Кабинетот на Претседателот на РМ, здравствената дејност, државни комисии, спортски федерации и сојузи. Поранешниот раководител на Одделението за инспекција Сузана Стамболиска Мечевска поради заминување во друга институција, нема да биде во можност да го координира Одделението за инспекциски надзор како и инспекторот надлежен за државните органи, Светлана Филиповска бидејќи замина во пензија на почетокот на 2019 година и нејзините субјекти на надзор и координацијата на Одделението за инспекциски надзор ќе бидат во надлежност на Катерина Васик.
- **Наумче Ризовски**, инспектор во Државниот архив за подрачје на Одделение Велес, ќе врши надзор врз архивското работење во контролни надзори кај субјектите кај кои не е завршена постапката и ќе се отпочнат надзори во образовна и културна дејност, јавни претпријатија, подрачни одделенија при министерствата, труд и социјала.
- **Леонид Богоев**, инспектор во Државниот архив за подрачје на Одделение Струмица, ќе врши надзор врз архивското работење во здравствената, во образовната дејност и во правосудните органи.
- **Наим Адеми**, помлад инспектор во Државниот архив за подрачјето на Одделение Тетово, ќе врши надзор врз архивското работење во правосудство, образование и култура, здравство и локална самоуправа
- **Билјана Јоноска**, помлад инспектор во Државниот архив за подрачјето на Одделение Охрид, ќе врши надзор врз архивското работење во здравство, труд и социјала, локална самоуправа, образование и култура и сл.
- **Александар Петрушовски**, помлад инспектор во Државниот архив за подрачјето на Одделение Скопје, ќе врши надзор врз архивското работење во здравство, труд и социјала, образование и културна дејност, локална самоуправа, сојузи, здруженија, јавни комунални претпријатија.
- **Бобан Трајчевски**, помлад инспектор во Државниот архив за подрачјето на Одделение Скопје ќе врши надзор врз архивското работење во здравство, труд и социјала, образование и културна дејност, локална самоуправа, сојузи, здруженија, јавни комунални претпријатија.

- Елена Чагороска, советник во Државниот архив за подрачјето на Одделение Прилеп, ќе врши надзор врз архивското работење во образование и култура, здравство, подрачни одделенија при министерствата, локална самоуправа.
- Александра Тодоровска – Андоновска, помлад инспектор во Државниот архив за подрачјето на Одделение Куманово, ќе врши надзор врз архивското работење во правосудство, образовање и култура, подрачни одделенија при министерствата, локална самоуправа, здравство.
- Марија Дурлова, инспектор во Државниот архив за подрачје на одделение Битола, бидејќи користи породилно боледување, дополнително ќе Ве известиме за инспекциските надзори во текот на 2020 година.
- Сеуште не е назначен нов инспектор во Државниот архив за подрачје на Одделение Штип. Во 2020 година треба да биде назначен помлад инспектор кој ќе врши надзор кај имателите на јавен архивски материјал.

Надлежност за постапување и спроведување на оваа Програма

Одделението за инспекциски надзор при Државниот архив на Република Северна Македонија има надлежност за постапување и спроведување на оваа Предлог-програма, за предлагање измени или дополнувања, за нејзино следење, за анализирање и периодично оценување како и за информирање на раководството на Државниот архив за статусот на реализација на програмата, и за начинот на запознавање на вработените со програмата.

Доколку извршителите за надзор и контрола кај имателите не постапуваат согласно оваа Програма ќе подлежат на дисциплински мерки предвидени со релевантните законски прописи.

Скопје _____

Бр. _____

Изработила: Катерина Васил
Одобрил: Кирил Јордановски

ДОСТАВЕНО ДО:
ИНСПЕКЦИСКИ СОВЕТ

ДИРЕКТОР

Д-р Емил Крстески